

Studiebesök på Fridagymnasiet i Vänersborg den 8 april 2014

Fridakoncernen består idag av flertalet förskolor, grundskolor och en gymnasieskola i området runt Vänersborg. Fridaskolans vision/metafor är ”En skola för tågluffare” med vilket innebär att de ser som sin viktigaste uppgift att se till att eleverna får möjlighet att utvecklas till självständiga, ansvarstagande och kreativa individer. Eleverna är på väg att bli rustade för att ta aktiv del i samhället och våga styra in på sig egen väg i livet.

Som tågluffare måste man vara aktiv och beredd på utmaningar eller oförutsedda händelser, till skillnad från en charterresenär som reser passivt, förutsägbart och inrutat. En tågluffare behöver anstränga sig för att skaffa information och lösa problem.

Organisationen sett ur rektors perspektiv

Det finns ett ledningsteam som kan liknas vid en skolchef som har ett pedagogiskt ansvar över ledning.

Rektor och ledning ansvarar för en långsiktig skolutveckling, för strukturer, att i presens arbeta med värdegrund och vision. Visionen är levande och i praktiken används den så att alla kan förstå och arbeta med den, från förskolepedagoger till gymnasiepedagoger.

Hur arbetar ledningen och skolan med det systematiska kvalitetsarbetet?

Ledningen vågar välja bort saker. De fokuserar i stället på ett eller högst två områden som de arbetar med under flera år. Man ser till nyckeltal men mäter även andra områden. Ledningen går inte bara ut i klasserna och gör lektionsbesök, de är nyfikna, undersöker, pratar och intervjuar elever och föräldrar.

Utifrån denna information sätter man upp effektmål och utvecklingsområden för verksamheten. Dessa hålls sedan levande på konferenser för pedagoger.

Didaktikcentrum

Didaktikcentrum arbetar med många saker bl.a. har man en aspirantutbildning dit anställda lärare kan söka till som en extern kurs 1 gång i månaden i två år.

DC har även ett samarbete med Liber och skapar digitala läromedel. Man arbetar med Balder, ett systemstöd för skolan och från och med i år ett projekt kallat Isbrytaren. Där arbetar man tillsammans med pedagogerna och ser över det centrala innehållet samt bygger en gemensam linje kring bedömning (förskola, grundskola och gymnasium).

Pedagogerna på DC ansvarar för 13 stycken onsdagsmöten med personalgruppen för en skolutveckling ur ett långsiktigt perspektiv samt har hand om 2 stycken heldagar.

Man har även längre uppdrag där man arbetar mot andra skolor bl.a. med IKT och med att coacha skolledare. De tar emot studiebesök, besöker andra skolor och är föreläsare på konferenser.

Arbetslag

Arbetslaget består av mentorer och lärare som planerar innehåll och samverkar kring eleverna. Man arbetar med ämnesövergripande projekt.

Lärarens uppdrag

Som lärare möter man inte bara sina elever i klassrummet. På varje elevs schema finns det Fridaskolan kallar för ISP-tid (Individuell Studieplanstid), en tid som även läraren har att förfoga över tillsammans med sina elever.

Det är tid som eleven förvaltar över själv och tar så ansvar om det är ett möte med en lärare, ett grupparbete eller eget projekt man lägger in i den tiden. I princip har eleverna inte håltimmar utan man anser att eleven har arbetsdag. Tanken med ISP är dels att visa en respekt för tiden samt att det ska finnas utrymme för kvalitativa dialoger mellan elev och elev, mellan elev och pedagog.

Elevens roll

De elever som vi mötte pratade alla om att de har tagit ansvar, att de vet hur och när de ska arbeta och mot vilket/vilka mål de arbetar. Eleverna har egna kontor som de delar med andra elever (ej indelade efter program utan efter årskurs) och där de kan arbeta med sina uppgifter, grupparbeten eller boka in möten då läraren kan prata bedömning och liknande. De ansåg att de har bra tillgång till sina lärare samt att de har en bra inlärningsmiljö. Att få möjlighet att ha tid de förfogade över själva i kombination med kontor så gav det eleverna större valmöjligheter och ett ökat ansvar för sina studier. Eleverna valde aktivt att studera hela dagen i skolan och på så sätt minskade stressen och arbetet hemma efter skoltidens slut.

Eleverna nämner också att de tidigare saknat att själva få planera sina studier. Både elever och lärare upplevs ha mycket god koll på vad som krävs för att nå målen eleven satt upp. Arbetet sågs som en process ”Om jag vill det så kan uppgifterna alltid bli bättre. Det är en process. Jag träffar min lärare på min ISP-tid och pratar om vad jag kan göra för förbättringar”.

Man läser många ämnen tillsammans över programgränserna. Ibland delas en grupp in i två mindre. Att ha mentorstid/klasstid tre gånger i veckan anses bra ur elevperspektiv.

Forskningsbakgrunden

Didaktikcentrum startade 1997 och arbetade tidigt med skolutveckling och forskning samt att få teori implementerad i klassrummet. Man arbetar med en systematisk skolutveckling som grundar sig i att ha ett gott socialt klimat, ett positivt förhållningssätt, att säga hej till alla elever och personal, att berömma (”skrytskvallra”) både elever och kollegor och genom att hela tiden ha en levande vision.

Reframe: Panikfri tid.

Att se skolutveckling som vad vi redan har och tänka på vad kan vi göra med det vi redan har. Att fråga när gör du ditt bästa jobb? Förhållningssättet är att alla inom en skola är experter. Att ha ett arbetsklimat där alla får vara med och bidra.